

Skandalen, avtalet och hatet – Mångs talar ut: "Det kan jag väl ångra"

Hösten har varit svår för kommunstyrelsens ordförande Lennart Mångs (M).

Nu berättar han i en stor intervju om skandalavtalet, försöken att bryta det, orsakerna till tystnaden – och hatet han själv fått utstå.

– Det känns som att det är många som tycker illa om mig, utan att känna mig, säger han.

Fotograf: Felicia Lénárd

Lennart Mångs vid sin arbetsplats i rådhuset.

Det är fredag eftermiddag i Hedemora.

Kommunalrådet Lennart Mångs sitter på sitt tjänsterum i rådhuset. Han har sagt ja till att låta sig intervjuas om bemanningskrisen, skandalavtalet och följderna det fått.

Inför intervjun har han önskat att få frågorna i förväg – och fått dem.

Nu, ett halvår efter att avtalet med Personalexpressen tecknades, medger han att Hedemora kommun och enskilda personer, även han själv, hade kunnat

agera på ett annat sätt.

Trots det menar han att kritiken, i en del fall, har gått alldeles för långt. Inte minst i sociala medier.

– Personer typ idiotförklarar mig och kallar mig dum i huvudet och allt möjligt. Hur ska man orka det psykiskt? Jag försöker sluta läsa det, säger han.

”Personer typ idiotförklarar mig och kallar mig dum i huvudet och allt möjligt”

Han berättar att han har talat med kommunens jurist för att höra om det är möjligt att göra en förtalsanmälan. Men de besked han fått är att det verkar svårt att vinna ett förtalsmål, så han har därför inte tagit det vidare.

– De känner inte mig, de vet inte vem jag är som person men de kan ha väldigt starka åsikter om mig.

– Jag tycker att det är en skrämmande utveckling. De får gärna ha åsikter om mig, men då kan de säga det till mig direkt, säger Lennart Mångs.

Han säger att det även finns anställda inom kommunen som mår dåligt av det inträffade.

Och det beklagar han.

TV: Läste Mångs avtalet? Här berättar han:

Inbäddning

LENNART MÅNGS (M) KOMMUNALRÅD

När Lennart Mångs talade med Södran för två månader sedan var han sparsam med kommentarer och förklaringar till det som hänt.

Anledningen var, säger han, att det i avtalet med bemanningsbolaget fanns en punkt om sekretess. Om avtalet avslöjades skulle kommunen kunna få betala skadestånd till Personalexpressen.

Enligt Mångs riskerade kommunen att få betala 500 000 kronor gånger antalet anställda, vilket var runt 20 personer.

– Då kan du räkna själv vad det skulle kosta, säger han.

Han berättar att Hedemora kommun anlidade en affärsjurist i Falun för att få veta om avtalet skulle kunna brytas. Svaret blev att det troligtvis inte skulle kunna gå.

Om det ändå lyckades skulle det bli väldigt dyrt.

Kommunen har även kopplat in UHC, det upphandlingscenter som Hedemora är anslutet till, för att ta reda på vad som har gått fel.

– Enligt vad som har kommit fram till mig har det gått enligt skolboken fram till juni. Där någonstans har det gått snett och UHC har inte riktig rätt ut vad ännu, säger Mångs.

Det framgår av kommunens interna mejl att omsorgen saknade sex personer inför sommaren, men sen anställdes 20.

Hur stor blev merkostnaden för sommaren?

– Vad jag har fått till mig handlar det om 13 miljoner mer under perioden juni till september i år, jämfört med året innan. En del av det kan vara löneökningar, konstaterar Mångs.

Fotograf: Kenneth Westerlund

Skriv din bildtext här

”Ja, men jag har fått delar berättat för mig”

I en intervju med tidningen den 21 september förnekade Lennart Mångs att han hade sett avtalet med Personalexpressen.

Han vidhåller den inställningen.

I de mejl som Södran begärt ut som rör skandalavtalet, framgår dock att kommunalrådet väl kände till det.

– Ja, men jag har fått delar berättat för mig, förklarar han.

Under intervjun visar vi Mångs de mejl som berör det som skedde mellan den 12 och den 14 juni.

Den 12 juni skickar en tjänsteman en fråga till omsorgschefen Carina Björk om hon har en kopia på avtalet som tjänstemannen ”kan skriva ut?”.

”Ska titta efter det”, svarar förvaltningschefen, inom en minut.

Dagen efter, den 13 juni, vill förvaltningschefen dra sig ur avtalet på grund av att hon känner sig lurad.

Den 14 juni klockan 08.15 samlas kommundirektören, kommunjuristen, förvaltningschefen och Lennart Mångs för att diskutera om det går att avbryta avtalet.

Senare samma dag skriver Carina Björk i ett mejl som går ut till flera anställda att hon, kommundirektören och Lennart Mångs beslutat att de "går vidare på detta avtal".

Det ser ut så här:

Hej allihopa!
Terese hade fått ok på att ta in en konsultfirma för att få in hjärtan under sommaren. Det var flera som svarade på upphandlingen men ingen har kunnat leverera tillräckligt med hjärtan.
Då fick Terese gå tillbaka till ett dyrare företag som sa sig kunna leverera och det har de gjort. I fredags fick jag ett mail av dem där de hade (med osanningar tyvärr) namngett flera av våra chefer som satt i planeringsmöte, presenterade ett tilläggsavtal på mer personal. Det är ett dyrare avtal och de garanterar 20 st personer dagligen till 15/9. Jag skrev under det, på gott och ont. Vi har (Angela F och Lennart M) idag beslutat att vi går vidare på detta avtal, alltså inte bestrider det utan vi kommer att ta emot dessa personer för att täta upp sommaren.

Varför?

1. För att vi behöver folk
2. För att komma ikapp med de insatser som inte utförts, slipper ta in städfirma under hösten
3. Göra det vi lovat, ex promenader mm
4. Förhoppningsvis kan vi sänka sjukfrånvaron i höst för att de ordinarie är piggar
5. Slippa övertider

Fotograf: *Ingen fotograf vald*

Skriv din bildtext här

Södran har även uppgifter om att flera enhetschefer den 12 juni kallat Mångs till ett möte om personalläget och att en av cheferna då överräckte en papperskopia på avtalet till Mångs.

Att mötet ägde rum bekräftar han nu.

– De kallade mig till ett möte, ja, men jag har inte fått något avtal av dem.

Vad tog ni upp på det mötet?

– Det var de som pratade med mig. Jag bara lyssnade.

Informerade de dig om avtalet på det mötet?

– Oj... Det kan jag inte komma ihåg. De informerade mig om att de var oroliga inför framtiden, det kan jag säga. Det var så jag upplevde det, att vi diskuterade avtalet kan jag inte påminna mig om och jag har inte fått något avtal av dem, det kan jag med bestämdhet säga.

"Det jag fick veta var att man hade sekretessbelagt vissa saker"

Lennart Mångs säger att han istället muntligen blev informerad av kommunjuristen om vissa delar av avtalet vid den tidpunkten.

I en tidigare intervju med Södran berättade Mångs att han inte sett avtalet.

"Nej, varför skulle jag titta på det? Jag förstår inte avtalet i alla fall. Så jag har ingen anledning att titta på det", sade han då.

Nu berättar han:

– Det jag fick veta var att man hade sekretessbelagt vissa saker: att vi, om vi bröt sekretessen, skulle få böta 500 000 per inhyrd konsult. Sedan fick jag veta timpenningen också.

Därefter gick han in i kommunens avtalsdatabas och fick se att kommunen redan hade ett ramavtal med Personalexpressen och två andra företag.

– Eftersom jag har hållit på med att lämna pris till offentliga sektorn i mitt yrkesliv, så tänkte jag det här (priset) förstår jag inte. Det här var en helt annan timpenning. Det var då vi funderade på om vi kunde dra oss ur, säger Lennart Mångs.

Fotograf: Felicia Lénárd

Skriv din bildtext här

"Det är ju så att omsorgsnämnden är chef för förvaltningschefen"

Att frågan om avtalet hamnade på hans bord i mitten av juni var inte någon självklarhet.

När omsorgschefen ville bryta avtalet gick hon till kommunjuristen som i sin tur kontaktade kommundirektören och Lennart Mångs.

– Det är ju så att omsorgsnämnden är chef för förvaltningschefen. Det naturliga är att om chefen har bekymmer går den till nämndordförande. Sedan kan jag inte svara på varför hon valde att inte göra så.

Enligt revisorn Jan-Erik Olhans känner sig politikerna i omsorgsnämnden förda bakom ljuset.

Hur ser du på det?

– Hon (kommunjuristen) kom in och redogjorde muntligen om vad som var på gång. Eftersom vi hjälps åt i kommunen blev det väl så att man svarade på vissa frågor.

Fotograf: Felicia Lénárd

Lennart Mångs blev kommunstyrelsens ordförande den 1 januari.

När det uppdagades att omsorgschefen och vd:n för bemanningsbolaget efterforskade vem som uttalat sig i tidningen fick det följder.

– Ja, det är olagligt, säger Lennart Mångs.

Chefen fick lämna sin tjänst, kommunen polisanmälde, JK har inlett förundersökning och JO utreder om kommunen följt lagen när det gäller tidningens begäran att få ta del av handlingar.

Men Mångs menar att sommarens händelser också har lett kommunen framåt.

Inför nästa sommar ska vikarier rekryteras tidigt. En ny inköpsorganisation kan komma att inrättas, så att inte ansvaret för att köpa in tjänster sprids på

så många personer. Det ska också göras en genomlysning av omsorgsförvaltningens arbete.

"Det kan jag väl ångra"

Omsorgschefen hade rätt att teckna avtalet med Personalexpressen – enligt delegationsordningen, menar Mångs.

Men han tycker, med facit i hand, att det hade behövts en övre gräns i delegationsordningen, där förvaltningschefen skulle ha behövt förankra beslutet hos politikerna.

För att ändra det har tjänstemän fått i uppgift att skriva om delegationsordningen.

Kommunens HR-avdelning ska också införa utbildning för politiker och tjänstemän när det gäller offentlighet och sekretess.

Med facit i hand, är det något som du ångrar?

– Jag vet inte, möjligtvis att jag på något vis tog på mig ett ansvar som jag egentligen inte hade. Det kan jag väl ångra, säger Lennart Mångs.